

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Elek Zsolt ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Csermák Henriette jogtanácsos által képviselt I.r., a Gerginé dr. Horgos Livia ügyvéd által képviselt II.r. alperes és a dr. Orosz V. Sándor ügyvéd által képviselt Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete III.r. alperes ellen személyes adatok védelme és járulékai iránt a Győri Városi Bíróság előtt P.20.283/2008. számon megindult és a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 1.Pf.20.010/2009/10. számú ítéletével kiegészített 1.Pf.20.010/2009/7. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 32. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alpereseknek személyenként 12.000 (Tizenkettőezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított tényállás szerint az .. jogelődjének (a továbbiakban: Biztosító) tudomására jutott, hogy az egyik üzletkötője - akinek megbízási jogviszonya 2007. január 16-án megszűnt - 2006. januártól kezdődően a Biztosító életbiztosítással rendelkező ügyfeleitől rövid futamidőre, magas hozamot ígérve nagy összegű készpénzt vett át, ami után a kamatot szintén készpénzben fizette ki. A Biztosító - az egyes ügyfelek, közöttük a felperes adatainak közlésével - tájékoztatta a III.r. alperest a

jogosulatlan betétgyűjtési tevékenységről. Bejelentése szerint az átvételi nyugta nélkül átadott, készpénzben történt befizetések gyakorisága és azok szokatlanul magas összege felveti a pénzmosás gyanúját. Feltűntetésre került, hogy a felperes az üzletkötő részére összesen 104.236.180 forintot adott át. A III.r. alperes a Biztosítótól kapott adatokat közölte a II. és az I.r. alperessel. A II.r. alperes a Biztosító feljelentése alapján sikkasztás bűncselekményének alapos gyanúja miatt az üzletkötő ellen indult büntetőeljárásban a felperest tanúként hallgatta meg. Ezt megelőzően a felperes személyes adatai és a biztosítási ügynök részére átadott pénzösszegek közlésével, szignalizációs céllal tájékoztatta az I.r. alperest. Az I.r. alperes a felperest adóellenőrzésre kiválasztotta.

A felperes az egyesített perekben előterjesztett keresetében az alperesek jogosulatlan adatkezelésének és adattovábbításának megállapítását, valamint az I.r. alperest az adattovábbítás alapján létrejött adatállomány törlésére, a II. és III.r. alperest ennek tűrésére kérte kötelezni. Az alperesek adatkezelésük jogszerűségére hivatkozva a kereset elutasítását kérték.

A jogerős ítélet a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 40.000 forint, a II.r. alperesnek 47.400 forint, a III.r. alperesnek 30.000 forint együttes első- és másodfokú perköltséget. A másodfokú bíróság a 10. sorszámú kiegészítő ítéletével az elsőfokú bíróság előtt P.21.359/2008. szám alatt megindult - és a P.20.283/2008. számú ügyhöz egyesített - pert megszüntette. A jogerős ítélet indokolása szerint az alperesek a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 2. § 1. pont szerint a felperes személyes adatait kezelték. Az adatkezelés Avtv. 5. § (1) és (2) bekezdésben előírt célhoz kötöttsége követelményének figyelembevételével megállapította, hogy a III.r. alperes a Biztosító bejelentéséből, valamint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 1999. évi CXXIV. törvény (a továbbiakban: Pszttv.) 2. §-ban rögzített tevékenységi körében eljárva a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény (a továbbiakban: Bit.) 3. § (1) bekezdés 61. pont, valamint 169/A. § (1) bekezdés alapján jogszerűen jutott a felperes személyes adataihoz és jogszerűen kezelte azokat. A Biztosító feljelentése alapján folytatott nyomozás során az eljárás sértettjeként szereplő felperes adatait a II.r. alperes ugyancsak jogszerűen kezelte. Miután a III.r. alperes előtt folyamatban lévő eljárásban a felperes a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 15. § (1) bekezdés alapján ügyfélnek minősül, a III.r. alperes I.r. alperes részére történő adattovábbítása a Ket. 94. § (1) bekezdés c) pont alapján - mely szerint a hatóság az

ügyfél által elkövetett jogszabálysértést észleve megkeresheti az intézkedésre hatáskörrel rendelkező hatóságot – ugyancsak jogszerű volt. A II.r alperes pedig a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 63/A. § (4) bekezdésben foglaltak alapján volt jogosult az I.r. alperes részére történő adattovábbításra. A felperes álláspontjával szemben ugyanis e jogszabályi rendelkezés az érintett személy adatainak továbbítását tanúként történő kihallgatását megelőzően is lehetővé teszi, azzal a korlátozással, hogy a tanúvallomás megtételének elmaradására nem a Be. 81. § (1) bekezdés a) vagy b) pontjában, illetve (2) bekezdésében meghatározott mentességi akadály miatt került sor. Mindezek alapján a II. és III.r. alperes részéről a felperes személyes adatainak továbbítása törvényi felhatalmazáson alapult. Nem kétséges, hogy az I.r. alperes megsértette az Avtv. 12. § (1) bekezdésben foglaltakat, amikor a felperes kérésére nem közölte teljeskörűen a hozzá továbbított személyes adatok forrását és az adatkezelés jogcímét. E jogsértés azonban az adatkezelés jogellenességének megállapítását nem teszi lehetővé. Ezért az Avtv. 14. § (2) bekezdés alapján a jogellenes adatkezelés megállapíthatóságának hiányában az Avtv. 17. § (4) bekezdés szerint előterjesztett adattörlés iránti kereset alaptalan.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és a keresetének való helytadás érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint jogszabályt sértve állapította meg a jogerős ítélet, hogy az alperesek adatkezelése, illetve azok továbbítása törvényi felhatalmazáson alapult. A III.r. alperes a Ket. 94. § (1) bekezdés c) pont alapján nem volt jogosult az adatok továbbítására. A Ket. 13. § (2) bekezdésben foglalt rendelkezés folytán alkalmazandó Pszttv. 11/D. § értelmében ugyanis a felperes a III.r. alperes előtti eljárásban nem minősül ügyfélnek, mivel a III.r. alperes a felperesre nézve jogot vagy kötelezettséget nem állapíthat meg. A II.r. alperes adattovábbításának jogszerűségét pedig a 23/2003. (VI.24.) BM-IM. együttes rendelet – Be. 63/A. §-hoz tartozó – 10/A. § (2) bekezdésben foglalt rendelkezés nem támasztja alá, mert a szignalizáció szükségességének feltétele, a további bűncselekmény megelőzésének lehetősége, a II.r. alperes által a felperes személyes adatainak I.r. alpereshez történő továbbításával nem teljesült. Miután a felperes tanúkénti meghallgatása nem maradt el, a Be. 63/A. § (4) bekezdése értelmében a II.r. alperes a felperes adatait a vallomástételt megelőzően sem továbbíthatta jogszerűen. A jogerős ítélet elmulasztotta az I.r. alperes Avtv. rendelkezéseinek nem megfelelő tájékoztatása miatt is a következményeket levonni.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték. Adatkezelésük jogszerűségére vonatkozó álláspontjuk előadása mellett azt hangsúlyozták, hogy a

személyes adatok védelme nem szolgáltatathat alapot az adóellenőrzés és a büntetőeljárás lefolytatása alól való mentesülésre.

A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben írt indokok alapján nem sért jogszabályt.

Észlelte a Legfelsőbb Bíróság, hogy az eljáró bíróságok a perben (egyidejűleg két II.r. alperest szerepeltetve) tévesen tüntették fel a III.r. alperest a korábban indult ügghöz egyesített ügyben szereplő II.r. alperesként. Amennyiben a bíróság a Pp. 149. § (2) bekezdés alapján az előtte folyamatban levő perek egyesítését elrendeli, az a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (Büsz.) 36. § (2) bekezdés szerint a korábban lajstromozott ügyirathoz történik. Ez azt jelenti, hogy a bíróság a határozatát - a korábban lajstromozott ügyiratszám - egy perben hozza meg. A felek perbeli pozíciójának változatlan fenntartása mellett az adott oldalon keletkező pertársaságban a felek sorszámozása a korábban indult ügyben szereplő feleket követően az egyesített ügyben szereplő felekkel folytatólag folyamatosan történik. Ezt a bíróság célszerűen pervezető végzésben állapítja meg (Pp. 212. § (1) bek.). Miután ezeknek az eljárási szabályoknak a mellőzése az ügy érdemi elbírálását nem befolyásolta, a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése ez okból a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján nem volt indokolt. Az alperesek sorszámozását azonban a Legfelsőbb Bíróság az ügyviteli szabályok szerint pontosította.

Az ügy érdemét illetően a jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy a II. és III.r. alperes - a felperes nevének, lakcímének és az üzletkötő részére átadott pénzösszeg közlésével - a felperes Avtv. 2. § 1. pont szerint minősülő személyes adatait továbbította az I.r. alpereshez.

Az Avtv. 3. § (1) bekezdés b) pont, valamint 8. § (1) bekezdés értelmében a személyes adat - egyéb feltételek fennállása mellett - akkor kezelhető, illetve akkor továbbítható, ha azt törvény elrendeli, illetve megengedi.

A felülvizsgálati kérelem alapján ezért jogértelmezést igénylő kérdést jelentett az, hogy a II. és III.r. alperes jogszabályi felhatalmazás alapján továbbította-e a felperes személyes adatait az I.r. alpereshez.

A jogerős ítélet érdemben helytállóan állapította meg, hogy a III.r. alperes által folytatott hatósági eljárásban a felperes ügyfélnek minősült, ezért az adat I.r. alpereshez való továbbítása a Ket. 94. § (1) bekezdés c) pont alapján jogszerű volt. E rendelkezés szerint, ha a hatóság a hatósági ellenőrzés eredményeként megállapítja, hogy az ügyfél a jogszabályban, illetve

hatósági határozatban foglalt előírásokat megsértette, megkeresi az intézkedésre hatáskörrel rendelkező hatóságot, illetve fegyelmi, szabálysértési, büntető-, polgári vagy egyéb eljárást kezdeményez.

E rendelkezés alapján a hatóság az általa folytatott eljárásban ügyfélnek minősülő személy esetében jogosult a személyes adatok - intézkedésre hatáskörrel rendelkező hatósághoz való - továbbítására. Amint azt a Legfelsőbb Bíróság hasonló tényállás mellett korábban meghozott Pfv.IV.21.206/2009/6. számú ítéletében is kifejtette, a Ket. 15. § (1) bekezdés és a Psztv. 11/D. § rendelkezései egyaránt az ügyfél fogalmi körébe vonják a hatósági ellenőrzés alá vont természetes személyt. A Psztv. 3. § e) pont alapján a Felügyelet hatásköre kiterjed a Bit. hatálya alá tartozó szervezetek, személyek és tevékenységek felügyeletére. A Felügyelet az ellenőrzés során a Psztv. 11/N. § (4) bekezdés szerint az ellenőrzéshez szükséges mértékben vizsgálhatja a pénzügyi szervezet ügyfelére vonatkozó adatokat. A Bit. 169/A. § (1) bekezdés a) pont értelmében a Felügyelet jogosult az eljárás alá vont ügyfélre vonatkozó ügyfélforgalommal kapcsolatos személyes adat megismerésére és kezelésére. A Bit. 3. § (1) bekezdés 61. pont alapján pedig ügyfél - egyebek mellett - a szerződő, a biztosított, illetve aki a biztosító számára szerződéses ajánlatot tesz. E rendelkezések egybevetéséből megállapítható, hogy a III.r. alperes hatásköre a hatósági ellenőrzés alá eső személyként kiterjedt a Biztosító ügyfelére, azaz a Biztosítónál életbiztosítással rendelkező felperesre is. Ezért a felperes jogszabálysértő magatartását észlelve a III.r. alperes a Ket. 94. § (1) bekezdés c) pontban foglalt jogszabályi felhatalmazás alapján továbbította a felperes személyes adatait az intézkedésre hatáskörrel rendelkező hatósághoz.

Jogszabálysértés nélkül állapította meg a jogerős ítélet azt is, hogy a II.r. alperes a felperes személyes adatait törvényi felhatalmazás alapján továbbította az I.r. alpereshez. Tévesen hivatkozott a felperes a 23/2003. (VI.24.) BM-IM. együttes rendelet 10/A. § (2) bekezdésben foglalt rendelkezés alapján a perbeli adattovábbítás jogszerűségének kizártságára. A Legfelsőbb Bíróság a Pfv.IV.21.206/2009/6. számú ítéletében rámutatott arra is, hogy e rendelkezés a Be. 63/A. § (1) bekezdésben foglalt tájékoztatási kötelezettséghez kapcsolódóan a további bűncselekmény megelőzése érdekében történő szignalizációt tekinti szükségesnek. Az adott esetben a II.r. alperes adattovábbításának célja azonban nem csupán a további bűncselekmények megelőzése, hanem a felperessel szemben az adóigazgatási eljárás lefolytatása is volt. Ennek jogszabályi alapját a Be. 63/A. § (2) bekezdésben foglalt rendelkezés termeti meg, mely szerint, ha a nyomozó hatóság az eljárása során olyan tényt állapít meg, vagy körülményt észlel, amely miatt hivatalból további közigazgatási eljárás kezdeményezésének vagy lefolytatásának van helye, e célból az eljárás kezdeményezésére,

illetve lefolytatására jogosult szervet tájékoztatja. E rendelkezés alkalmazhatóságát pedig nem zárja ki az a körülmény, hogy az adattovábbításra a felperes tanúkénti kihallgatását megelőzően került sor. A Be. 63/A. § (4) bekezdés értelmében a sértett személyes adatai akkor továbbíthatók, ha az eljárás során őt tanúként kihallgatták, vagy a tanúvallomás megtételének elmaradására nem a 81. § (1) bekezdésének a) vagy b) pontjában, illetve (2) bekezdésében meghatározott akadály miatt került sor. A Legfelsőbb Bíróság egyetértett a jogerős ítéletnek azzal a jogértelmezésével, hogy ha a sértett tanúkénti kihallgatása nem a jogszabályban meghatározott mentességi ok miatt marad el, az adattovábbításra a tanúvallomás megtételét megelőzően is van lehetőség. Ezért a II.r. alperes jogosult volt a felperes személyes adatait az adóigazgatási eljárás lefolytatása érdekében az arra hatáskörrel rendelkező I.r. alpereshez továbbítani. A felperesnek elvileg helyes az az álláspontja, hogy a Be. 81. § (1) bekezdés a) és b) pontjaiban, illetve a (2) bekezdésben meghatározott, a tanú kihallgatását kizáró mentességi ok csak a tanú kihallgatásának kezdetén állapítható meg. Ettől függetlenül a perbeli esetben nem merült fel a személyes adatokkal érintett fél tekintetében a fentiekben meghatározott mentességi ok, így nincs relevanciája annak, hogy a II.r. alperes a személyes adatokat az I.r. alpereshez azt megelőzően továbbította, hogy a tanú személyével kapcsolatos mentességi ok hiányáról meggyőződhetett volna.

Az I.r. alperes pedig a jogszerűen továbbított adatokat az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 52. § (1) bekezdés alapján jogszerűen kezelte. Jogszabálysértés nélkül állapította meg a jogerős ítélet azt is, hogy az I.r. alperes adatkezelésének jogosulatlanságát nem teszi megállapíthatóvá az a körülmény, hogy a felperes kérésére az I.r. alperes a hozzá továbbított személyes adatok forrása tekintetében nem adott az Avtv. 12. § (1) bekezdésben foglalt előírásnak megfelelő, teljeskörű tájékoztatást.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta, és az eredménytelen felülvizsgálattal élő felperest a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte az alperesek 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdés alapján megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Az Itv. 57. § (1) bekezdés o) pont alapján tárgyi illetékmentes perben az illeték viseléséről rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2010. március 17.

*Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna sk.
előadó bíró, Dr. Makai Katalin sk. bíró*

Vné

A kiadmány hitelével:

tisztviselő